

Nr. 280/24.05.2023

**PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
DIRECȚIA NAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE**

DOMNUL PROCUROR - ȘEF,

Subscrisa **FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI**, *persoană juridică fără scop patrimonial, cu sediul în București, Șoseaua Gheorghe Ionescu Sisești nr. 70E, Sector 1, având cod fiscal nr. 14083502, înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor sub nr. 88/14.12.2000, reprezentată legal prin Președinte Anca Andreea SANDU, în conformitate cu dispozițiile art. 290 CPP, formulăm prezentul*

DENUNȚ

privind posibila săvârșire a unor infracțiuni de corupție și/sau asimilate infracțiunilor de corupție de către persoane cu funcții de conducere și/sau execuție din cadrul DEPARTAMENTULUI PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ și INSPECTORATULUI GENERAL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ, cu ocazia exercitării atribuțiilor de serviciu în legătură cu documentarea și fundamentarea necesarului și specificațiilor tehnice pentru produsele medicale, monitorizarea acordurilor-cadru și încheierea contractelor subsecvente pentru achizițiile organizate și derulate prin intermediul Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate, respectiv asigurarea și gestionarea stocurilor de urgență medicală în perioada pandemiei COVID-19.

EXPUNEREA FAPTELOR:

1. Pe fondul pandemiei generate de COVID-19, invocându-se necesitatea asigurării produselor destinate prevenirii și combaterii COVID -19, în România s-au făcut o serie de **achiziții publice de produse medicale, în cantități mult mai mari decât necesarul sau la prețuri supraevaluate, care nu au fost niciodată folosite, cheltuindu-se în acest fel, în mod cu totul inutil, importante resurse financiare ale statului român.**

2. Dimensiunea dezastrului din domeniul achizițiilor publice de produse medicale din perioada pandemiei COVID-19, semnalată de-a lungul timpului de mass-media, a căpătat contur abia urmare recente finalizări a verificărilor efectuate de Comisia parlamentară de anchetă instituită în acest scop și publicării raportului acesteia, ce se completează cu constatările cuprinse în

Raportul agregat al abaterilor consemnate la principalele entități implicate în derularea achizițiilor publice în perioada pandemiei la nivelul administrație publice centrale, întocmit de Curtea de Conturi a României (Anexa 2, pag. 238-280).

3. Din multitudinea neregulilor consemnate în aceste rapoarte, care, în parte, sunt deja în atenția organelor de anchetă penală, **atrage atenția activitatea specifică desfășurată de Departamentul pentru Situații de Urgență (DSU) și Inspectoratul pentru Situații de Urgență (IGSU),** ambele structuri specializate din cadrul Ministerul Afacerilor Interne *cu importante atribuții în documentarea și fundamentarea necesarului și specificațiilor tehnice pentru produsele medicale, respectiv în asigurarea și gestionarea stocurilor de urgență medicală* (de menționat că, în perioada pandemiei, achizițiile acestor produse s-au făcut centralizat prin Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC), aflat în subordinea Ministerului Finanțelor).

4. Astfel, **OUG nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei, prevedea următoarele:**

Art.1 - (1) Stocurile de urgență medicală se constituie ca rezerve materiale, destinate acțiunilor pentru protecția populației în situații de urgență generate de tipul de risc epidemii și alte evenimente generatoare de victime multiple.

(2) **Constituirea și gestionarea stocurilor de urgență medicală se asigură de către Departamentul pentru Situații de Urgență** din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, **prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență**, pe baza Nomenclatorului produselor stocuri de urgență medicală.

(3) Stocurile de urgență medicală au caracter complementar în raport cu stocurile rezervă de stat și nu se supun regimului juridic al acestora.

(4) Produsele constituite ca stocuri de urgență medicală fac parte din domeniul privat al statului și **se administrează de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.**

(5) Pentru stocurile de urgență medicală constituite potrivit prezentei ordonanțe de urgență se pot achiziționa servicii de mentenanță în vederea verificării și asigurării funcționalității acestora, precum și a efectuării reparațiilor corespunzătoare pentru acestea.

.....

Art. 4. - (1) Achiziția produselor pentru acumularea, reîntregirea și împrăștierea stocurilor de urgență medicală, precum și a serviciilor de mentenanță prevăzute la art. 1 alin. (5) se realizează potrivit prevederilor legale privind achizițiile publice.

(2) **Se desemnează Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate ca instituție abilitată pentru organizarea și derularea procedurilor de atribuire**, în vederea încheierii de acorduri-cadru:

a) ori de câte ori este nevoie, pentru acoperirea necesităților cuprinse în Nomenclatorul produselor stocuri de urgență medicală, prevăzut la art. 3, prin aplicarea uneia dintre procedurile de atribuire

prevăzute la art. 68 alin. (1) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare;

b) până la atingerea nivelului maxim, pentru acoperirea necesităților de produse stocuri de urgență medicală, inclusiv a scannerelor termice, prevăzute în anexă, în regim de urgență, prin procedura de negociere fără publicare prealabilă, conform prevederilor art. 68 alin. (1) lit. f) coroborat cu art. 69 alin. (4) și art. 104 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare.

c) ori de câte ori este nevoie, pentru achiziționarea serviciilor de mentenanță prevăzute la art. 1 alin. (5), prin aplicarea uneia dintre procedurile de atribuire prevăzute la art. 68 alin. (1) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare.

(3) **Stabilirea în anexă de noi categorii de produse, materiale și echipamente sanitare, inclusiv majorarea cantităților prevăzute în anexă**, se realizează prin hotărâre a Comitetului Național pentru Situații de Urgență, **la propunerea** vicepreședintelui Comitetului Național pentru Situații de Urgență, șef al Departamentului pentru Situații de Urgență.

Art. 5. - (1) Departamentul pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, și Ministerul Sănătății pun la dispoziția Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate necesitățile, valoarea estimată pentru fiecare produs în parte, specificațiile tehnice și specialiștii care vor acorda suport tehnic pe toată perioada de organizare și derulare a procedurilor de atribuire, precum și persoanele care vor face parte din comisiile de evaluare, astfel:

a) pentru achizițiile prevăzute la art. 4 alin. (2) lit. a) în termen de maximum 3 zile de la aprobarea Nomenclatorului produselor stocuri de urgență medicală, prevăzut la art. 2;

b) pentru achizițiile prevăzute la art. 4 alin. (2) lit. b) în termen de maximum 3 zile de la publicarea prezentei ordonanțe de urgență.

(1¹) **Departamentul pentru Situații de Urgență** din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin structurile aflate în subordine/coordonare, și Ministerul Sănătății pun la dispoziția Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate necesitățile, **valoarea estimată** pentru fiecare serviciu de mentenanță în parte, **specificațiile tehnice, specialiștii care vor acorda suport tehnic** pe toată perioada de organizare și derulare a procedurilor de atribuire, precum și **persoanele care vor face parte din comisiile de evaluare, pentru achizițiile serviciilor de mentenanță în vederea verificării și asigurării funcționalității produselor achiziționate ca stocuri de urgență medicală**, în termen de maximum 3 zile de la identificarea nevoii de efectuare a mentenanței.

(2) În cazul în care acordul-cadru centralizat este încheiat cu mai mulți operatori economici, după caz, reluarea competiției între operatorii economici semnatari ai acordului-cadru se realizează de către Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate.

(3) Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate va pune la dispoziția Inspectoratului General pentru Situații de Urgență acordurile-cadru atribuite în termen de o zi lucrătoare de la semnare.

(4) **Monitorizarea acordurilor-cadru și încheierea contractelor subsecvente** pentru achizițiile prevăzute la art. 4 alin. (2) se realizează de către **Departamentul pentru Situații de Urgență** din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, **prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență**.

.....

Art. 9. - Ordinul comun al ministrului afacerilor interne și al ministrului sănătății pentru aprobarea **Nomenclatorului produselor stocuri de urgență medicală, metodologia de utilizare, scoaterea, darea în folosință gratuită, reîntregirea stocurilor**, prevăzut la art. 1 alin. (2) **se emite în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență**.

5. În exercitarea acestor atribuții prevăzute de lege, angajați ai celor 2 entități – DSU și IGSU, ce urmează a fi identificați cu ocazia anchetei penale, au comis o serie de încălcări ale legislației specifice domeniului achizițiilor publice, reglementărilor financiar-contabile, dar și ale dispozițiilor derogatorii prevăzute în OUG nr. 11/2020.

6. Astfel, fără a lua în discuție achiziția celebrelor izolete, a cărei justificare face obiectul unui control în curs efectuat de Curtea de Conturi sub aspectul necesității și oportunității achiziționării acestui tip de autovehicul și, cel mai probabil, și a unei anchete penale, **constatările Comisiei parlamentare de anchetă au evidențiat următoarele încălcări în activitatea DEPARTAMENTULUI PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ**, în ceea ce privește:

- **nefundamentarea**, conform prevederilor OUG nr.11/2020, **a valorilor estimate transmise ONAC, în vederea organizării și derulării procedurilor de achiziții – stocuri de urgență medicală în cazul testelor rapide pentru depistarea virusului SARS-COV -2 efectuate din probe de salivă;**

- **comunicarea unor prețuri de 5-6 ori mai mari decât ofertele prezentate și contractate, în cazul testelor nazo-faringiene;**

- **comunicarea unor prețuri mai mari decât ofertele contractate prin proceduri anterioare, în cazul cutiilor de transport, produse medicale cu data logger de temperatură și tracker GPS;**

- **nedisponerea măsurilor necesare pentru elaborarea Nomenclatorului pentru stocuri de urgență medicală și a metodologiei de utilizare, scoatere, dare în folosință gratuită și reîntregire a acestor stocuri, în termenul de 45 de zile prevăzut în ordonanță;**

- solicitarea către ONAC de organizare a unor proceduri de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare, după încetarea stării de urgență pe teritoriul României (14 mai 2020), până la sfârșitul anului 2021.

7. Referitor la activitatea **INSPECTORATULUI GENERAL PENTRU SITUAȚII DE URGENTĂ**, s-au constatat următoarele încălcări:

- plata de către achizitor și nerecuperarea de la furnizor a cheltuielilor de transport/livrare și manipulare a produselor, în sumă de 149.436,74 Euro și 30.993 lei, în cazul a două contracte subsecvente încheiate cu SC Romwine&Cofee SRL pentru achiziția de măști de protecție FFP2 și FFP3;

- acceptarea nejustificată a situației de "forță majoră" invocată de un furnizor, în derularea cu mare întârziere a produselor, față de termenele contractuale, fără a calcula, pretinde și urmări încasarea penalităților aferente, în cazul SC Romwine&Cofee SRL;

- nerecuperarea avansului acordat, în sumă de 2.451.000 USD, în condițiile în care furnizorul nu a livrat niciun echipament, nu a procedat la executarea garanției de bună execuție constituită și nici nu a calculat și pretins penalitățile aferente, în cazul furnizorului Medi Consulting Korea;

- nerecuperarea avansului acordat, de 1.935.000 Euro, în cazul furnizorului GSC Consultig & Management AG Elveția pentru achiziția a 150 de ventilatoare medicale;

- neutilizarea unui volum semnificativ de produse și echipamente de natura stocurilor de urgență medicală, în valoare de 53.333.000 lei, achiziționate prin procedura de strictă necesitate, negociere fără publicare prealabilă, în depozitele IGSU aflându-se la data de 5aprilie 2022 următoarele echipamente medicale ce nu au fost niciodată utilizate de către beneficiarii finali:

- 252 de ventilatoare medicale, în valoare de **28.088.000 lei**, nedistribuite și neutilizate în scopul pentru care au fost achiziționate în regim de urgență, **din lotul de 300** de bucăți aferent procedurii din decembrie 2020. Conform certificatelor de garanție, perioada de garanție acordată de furnizor era de 2 ani, data de începere a garanției fiind cea a livrării, respectiv decembrie 2020;

- 401 dispozitive de oxigenoterapie umidificată, cu flux crescut, în valoare de **7.468.000 lei**, din cele **600** de bucăți achiziționate în octombrie 2021;

- **1.864.580** de teste nazofaringiene pentru care s-au imobilizat fonduri bugetare în sumă de **9.753.000 lei**, din lotul din decembrie 2021 de **3.000.000** de bucăți;

- **469.920** de halate impermeabile în valoare de **6.710.000 lei**, din cele **800.000** de bucăți achiziționate în decembrie 2021;

- **800** de injectomate în sumă de **1.315.000 lei**, achiziționate în noiembrie 2020, **din care nu s-a utilizat nicio bucată.**

8. *Cum rolul Comisiei parlamentare de anchetă este doar de a clarifica împrejurările și cauzele în care s-au produs evenimentele supuse cercetării, de mare importanță pentru viața publică a comunității, iar nu acela de a stabili vinovății, având în vedere multitudinea și gravitatea încălcărilor constatate în activitatea celor 2 entități -DSU și IGSU -, care aveau ca principale atribuții de serviciu documentarea și fundamentarea necesarului și*

specificațiilor tehnice pentru produsele medicale, monitorizarea acordurilor-cadru și încheierea contractelor subsecvente pentru achizițiile organizate și derulate prin intermediul Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate, respectiv asigurarea și gestionarea stocurilor de urgență medicală în perioada pandemiei COVID-19, precum și importante sume de bani angajate/imobilizate ca urmare a activităților desfășurate cu încălcarea prevederilor legale, se impune cu necesitate efectuarea unei anchete penale care să stabilească dacă circumstanțele în care s-au produs achizițiile sus-menționate prezintă aspecte de natură penală și, în caz afirmativ, identificarea făptuitorilor și stabilirea vinovăției acestora.

9. Deși nu toate încălcările dispozițiilor legale incidente în materia achizițiilor publice și a disciplinei financiar-contabile sunt de natură a atrage răspunderea penală a făptuitorilor, în ceea ce privește achizițiile produselor medicale sus-menționate apreciem că există suspiciunea rezonabilă a săvârșirii unor fapte penale, având în vedere că încălcările s-au produs tocmai în legătură cu produse/echipamente de valoare foarte mare și/sau care nu au fost utilizate deloc sau în proporție foarte mică, ceea ce denotă faptul că achiziționarea lor prin procedura de strictă necesitate nu era justificată, constituirea acestor stocuri nefiind necesară, astfel că se impune cu evidență concluzia în sensul că documentarea și fundamentarea necesarului s-au făcut cu încălcarea prevederilor legale.

10. Nu în ultimul rând, suspiciunile societății civile legate de încălcarea dispozițiilor legale cu ocazia efectuării anumitor achiziții publice din perioada pandemiei au fost alimentate și de atitudinea șefului DSU, dl. Raed Arafat, personaj cu rol important în coordonarea activităților în pandemie, care s-a sustras în mod evident obligației de sorginte constituțională, aceea de a se prezenta în fața Comisiei parlamentare de anchetă, ignorând astfel voit faptul că aflarea adevărului se înscrie în sfera interesului public și că, în virtutea obligației de bunăcredință ce se impunea a fi respectată, trebuia să adopte un comportament activ, pozitiv, în urma solicitărilor primite. Or, eschivarea șefului DSU de la prezentarea la oricare dintre cele 6 ședințe ale Comisiei, deși a fost invitat în mod insistent, sub pretextul participării la diverse evenimente comparabil lipsite de importanță, ridică serioase semne de întrebare cu privire la faptele proprii sau ale subordonaților săi, pe care încearcă să le ascundă oficialul din Ministerul Afacerilor Interne.

*

* *

În raport de toate cele expuse, apreciind că există indicii privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală, vă solicităm să efectuați cercetările ce se impun în vederea identificării persoanelor vinovate și tragerii la răspundere penală a acestora.

Menționăm că FACIAS monitorizează activitatea instituțiilor statului și informează opinia publică cu privire la aceasta, cu scopul de a crește gradul de conștientizare a cetățenilor privitor

la drepturile pe care le au și la posibilitatea lor de a lua parte la activitățile instituțiilor publice, direct sau prin intermediul organizațiilor nonguvernamentale. Totodată, FACIAS susține transparența în administrația publică și dorește creșterea implicării cetățenești în procesul de formulare a politicilor publice, dezvoltând programe care să promoveze drepturile omului, libertățile cetățenești, transparența decizională și implicarea cetățenească.

Atașăm prezentului denunț Raportul final al Comisiei parlamentare de anchetă privind situația achizițiilor publice efectuate în sectorul sanitar în timpul stărilor de urgență și de alertă pe teritoriul României.

Președinte F.A.C.I.A.S.